

mény.

hold területű
2. §-ával a na-
tott jogok fen-
1889. évi augusz-
i 6 évre folyó
akor Parabuty
n hasznosbérbe
évi hasznosbér,

gházánál a hi-

hó 23-án.

ok Mihály,
bíró.

ó"-utcában
y 4 utcai,
a, kamara,
ertből áll,
re haszon-
dvező fel-
ból eladó.
al szolgál

orbála.

üljárósága.

ny.

zség elüljáró-
dik, miszerint
ében Kolluth
adokozati joga
örökör Koll-
augusztus hó
ig terjedő 6
verés utján
g.

bér 100 frt,
rés megkez-

26-án.

n Antal,
bíró.

egyfor-
ves erős

3-1

öhivatal.

y.

ekkönyvi ha-
er Miklósné
János végre-
léles és jár-
ághai kur. já-
égben fekvő,
oglat Krausz
háza és 425
tságtólke ter-
iáltási árban
bb megjelöl-
pjan délelőtti
andó nyilvá-
áron alul is

az ingatlan
z 1881. évi
yammal szá-
33. sz. alatt
ban kijelölt
kezéshez le-
értelmében
helyezéséről
zálatni.

-én.

nyvi hatóság.

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . . 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A szellemi munkaszünet és az aratás ideje.

A legfelső kézirat m. hó 17-én az országyűlés harmadik ülészakát október 12-ére napolta el. Honatyaink megkezdik a nagy szünetet; szűkebb hazájukba indulni igyekeznek, s miután hónapokon keresztül intézték a haza ügyeit, most saját ügyeik rendezésére sietnek.

Hazánk lakosai túlnyomólag földmiveléssel foglalkoznak s innen van az, hogy képviselőink legnagyobb része a földbirtokosok rendjéhez tartoznak s várva várják azon pillanatot, mikor országházunk kapui bezárulnak és szabadságukban áll visszatérni oda, hol az arany kalászos rengeknek, hol peng a kasza s hol feszült figyelemmel néznek azon pillanat elé, melyben a földadta gazdag aratás biztos helyen elrakva lesz. Az aratás nálunk az a fontos tényező, melytől mindenünk függ; szél és eső nem gyakorolnak sehol oly életbevágó befolyást, mint éppen nálunk. Oly ország, mely nélkülözi a kereskedelmet, — ilyen hazánk — mindig jobban fog függni az időjárás szeszélyétől, mint az oly országok, melyek népei más gazdasági viszonyok között élnek.

A kilátások azonban, melyek hazajáró képviselőinket kecségtetik, nem épen a legvirágzóbbak.

A vetések állása, mely pár héttel ezelőtt oly kecségtető volt, az utóbbi időben a tartós szárazság következtében rosszabbra fordult, ugyanynyira, hogy most alig középszerű aratásra számíthatunk.

Az időjárás változával a vetések állása ugyan jobbra fordult kissé, mindazonáltal a középszerű mértéket meg nem ütő termésünk lesz az idén s ennek folytán népiünk anyagi helyzete nem valami nagyszerű leend.

A sors az utóbbi években legkevésbé sem kényeztetett el minket e tekintetben; a sovány esztendőktől nem is tudunk megszabadulni és a kövér esztendők még mindig nem akarnak beköszönteni.

A lakosság terhei évről-évre növekednek, növekednek az állam, a község, a katona- és a tanügyi s más ezerféle intézmény követelményei. A műveltség haladása nagyon lassu és minden erő megfeszítésére van szükségünk, hogy a nemzet a minden oldalról támadó követelményeknek megfelelhessen.

Van azonban egy határ, melyen túl a legnagyobb áldozatkészség sem használ semmit s nagyon könnyen megeshetik, hogy ezen határt rövid idő alatt elérjük, mikor majd föllhangzik a netovább!

Ezen reflexziók ötlenek mintegy önkénytelenül lelkünkbe az országgyűlési szünet kezdetén.

De más körökre is kitérdet veszi a szünidő, a tanuló ifjuságra, a mely legnagyobb részt vagy most teszi vagy már befejezte vizsgálatait és az üdülés és szabadság arany idejét igyekeznek élvezni. Mindannyiunk emlékében még élénken él ifjuságunk e szép időszaka és együtt éreziünk gyermekeinkkel, a kiknek szíve az arany szünidőért oly hangosan dobog. Becsületesen érdemelték ki ezt a szünidőt, mert ma már az ifjuság oly szigorú követelményeknek tartozik eleget tenni, a melyeket alig képes teljesíteni. Erőinket a végtelenségig kell megfeszíteni, hogy az éltszabta minden követelménynek eleget tehesünk. A létért való küzdelem naponként súlyosabb lesz, azért nem irigyeljük ifjainktól a most kezdődő szabadságidőt, azt a szabadságidőt, mely hivatva lesz őket új munkára edzeni, hogy — ha számukra is megérkezik az aratás ideje, sem mi, sem ők reményeikben és várakozásaikban ne csalatkozzunk.

ELŐFIZETÉSRE FELHÍVÁS

„BÁCSKA“

XII. évfolyamára.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . 6 ft.
Fél évre . . . . . 3 ft.
Negyed évre . . . . 1 ft 50 kr.

Neptanítók számára:

Egész évre . . . . . 4 ft.
Fél évre . . . . . 2 ft.
Negyed évre . . . . . 1 ft.

Előfizetési pénzek Bittermann Nándor könyv- és könyvmdájába küldendők.

Hirek.

Szentesítés. A pénzügyi közigazgatás szervezeteinek változtatásáról szóló 1889. évi XXVIII. t. c. Ó. sz. törvény a magyar korona országainak egész területén 1889. évi augusztus 1-től kezdve lép életbe.

Államtitkári kinevezés. A hivatalos lap június 30-iki száma közli Czorda Bódog kuriai bírónak kinevezését igazságügyminiszteri második államtitkárrá. Az erre vonatkozó legfelsőbb kézirat így hangzik: „Igazságügyi magyar miniszterem előterjesztésére Czorda Bódog kuriai bírót az igazságügyminiszteriumhoz második államtitkárrá nevezem ki. Kelt Bécsben, 1889. évi június hó 24-én. Ferenc József, s. k. Szilágyi Dezső, s. k.“

Kinevezések. Szabadka város főispánja dr. Bácskai Vilmos szabadkai orvost belterületi kerületi orvossá és dr. Schmier György oitani orvost pedig kórházi másodorvossá nevezte ki.

Jegyzői szigorlatot tett Ginder Károly szentesi járásbírói hivatalnok, kernyajai földink, Csongrád vármegye vizsgáló bizottsága előtt.

Hangverseny és műkedvelői szini előadás. A Zomborban, 1889. évi augusztus hó 11-én megnyitandó általános ipar- és kereskedelmi kiállítás javára a kiállítás rendező bizottsága 1889. évi július hó 10-én (szerdán) a városi színházban, műkedvelők szíves közreműködésével, hangversenyt és műkedvelői szini előadást rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Műsorozat: 1. Magyar király-induló. Huber Károlytól. Zongorakíséret mellett éneklő: „Zombori népköri iparos-dalárda. 2. a) A pusztai gyermeke, Schaffertől és b) A vándor, Fescától. Zongorakíséret mellett éneklő Szabácsy Anna k. a. 3. Hármás, Verdi „La traviata“ című dalművéből, Ketterer és Durand-tól. Zongorán, hegedűn és harmoniumon játszóak Kalapsza Bella k. a., Komlós Armin és Bieber Gyula urak. 4. Érted ég hű szívem. (Sempre più l'amo.) Kettős dal zongorakísérettel Carafától. Éneklők Pelikán Mariska k. a. és Traub József ur. 5. Szent az érzet. Férfikardal Töröktől. Előadja a „Zombori népköri iparos dalárda.“ 6. Marche caractéristique. Zongorára 4 kézzel Schubert Ferenctől. (op. 121. a.) Előadják Heindlhofer Etelka és Thim Antalka kisasszonyok. 7. „Zivatar“, vigjáték I. felvonásban, Fournier után franciából. Személyek: Emil — dr. Lovász Márton ur, Lujza — Schaffner Angela k. a. — Történet Párisból 10 mérföldre, Emil kastélyában. Helyárok: Proscenium-páholy 5 frt, a többi páholy 4 frt, — földszinti zártzések az 1-5. sorban 1 frt, a 6., 7. és 8. sorban 80 kr, 9. és 10. sorban 60 kr, — erkélyszék az első sorban 1 frt, a 2. sorban 80 kr, — Földszinti és emeleti állóhely 40 kr, — karzati állóhely 30 kr, karzati állóhely 20 kr. Jegyek válthatók: f. hó 7-ikének (vasárnap) délelőtti 10 órájáig a közepkereskedelmi iskolában, azontul az előadás napjának délutáni 6 órájáig Falcione Gusztáv ur kereskedésében, 6 órától kezdve pedig a színházi pénztárnál. A t. páholybérlek páholyaik megtartása iránt szíveskedjenek f. hó 6-ának (szombat) délutáni 6 órájáig intézkedni. Kezdeté esti 8 órakor.

Az újvidék-palánkai r. k. tanító-egylet közgyűlése. Az újvidék-palánkai r. k. tanító-egylet f. hó 4-én Palánkan tartá rendez évi közgyűlést. Reggel 1/2 10 órakor szent mise volt a palánkai r. k. templomban, melyet nt. Winkler palánkai segédlelkész vezetett. Mise után az egyházi és világi tanítók a n. palánkai iskola egyik tantermében összegyűltek, hol főtisztelő Egl József futtakai esperes, mint az egylet második elnöke, a jelenlévőkkel azon szomorú hírt közölte, hogy az egylet első elnöke főt. Kleiner Adolf volt beküni s jelenleg hajósi plébános az elnöki tisztségről lemondott, miért is új elnök választandó. Megválasztatik közfelkiáltással főt. Egl esperes plébános első elnöknek, második elnöknek nagy lelkesedés közepette főt. Zittl Róbert temerini plébános és iskolalátogató kikiáltatik, ki azonban a tanítók nagy sajnálatára e szép tisztelet el nem fogadhatja s így főt. Egl ajánlatára másodelnöknek főt. Griezmann János parabutyi plébános megválasztatik. Elnök ajánlja, hogy főt. Kleinernek az egylet

körül szerzett bokros érdemeiért jegyzőkönyvileg hálás elismerés nyilváníttassék, ami főt. Zittl plébános indítványára elfogadtatik azzal, hogy főt. Kleiner plébános az egylet örökös tiszteletbeli elnökévé megválasztott. A múlt közgyűlés jegyzőkönyve még főt. Kleiner plébánosnál lévén, felolvasható nem volt, határozottatik, hogy az a jövő évi közgyűlés alkalmával fog hitelesíttetni. Következik a pályázati munkák felolvasása. Miután minden honpolgárnak hazafias kötelessége, hogy magyarul beszéljen, fejtsék meg: 1. Miképp tanítandó a nem magyarajku gyermek magyar beszédre anélkül, hogy saját anyanyelvében hátra ne maradjon? 2. Hogyan kedvelhető meg a magyaryelv a nem magyarajku gyermekkel? 3. Lehetséges-e a nem magyarajku gyermeket a népiskolában annyira hozni, hogy a legfelsőbb osztály bevégeztével folyékonyan és értelmesen magyarul beszéljen? 4. Melyik tantárgy legalkalmasabban használható a magyaryelv tanításánál? A tétel fogalmazója Kaltner János újvidéki tanító. A tétel feldolgozásával megbízttak: Kaltner János, Stéger Károly és Reisz József tanítók. Mielőtt azonban a tétel felolvasásra került volna, főt. Zittl plébános, mint a bíráló-bizottság egyik tagja kijelenti, hogy a pályázati munkák jelenleg nem jutalmazhatók, miután későn érkeztek hozzá s így neki alig volt ideje azokat átvizsgálni, a többi bírálókhoz nem küldhette el s ez utóbbiakkal nem értekezhetett. Ajánlja tehát, hogy a jutalmak vagy a jövő évi közgyűlésen adassanak ki, vagy a bírálók a munkákat a szünidő folyamán megbírálják s azután az ajánlatokat az elnökhöz betérjessék, aki azután személyesen fog intézkedni, vajjon kié legyen a jutalom; az utóbbi ajánlat elfogadtatik. Zittl plébános ajánlja, hogy a jövő közgyűlésen minden tanító mutassa be, mily eredményt tanúsított a lefolyt tanévben a magyaryelvben s aki legtöbb sikert s eredményt igazol, azt ő maga 15 frittal fogja megjutalmazni. Főt. Egl József elnök pedig mindaddig, míg ő az egylet elnöki tisztét viseli, 20 firt évente a pályamunkák megjutalmazására felajánl. Mindkét nemes adomány köszönettel elfogadtatik. Határozttatik, hogy jövőben a pályamunkák legkésőbb ápril 15-ig beküldendők, a későbbben beérkezők nem engedtetnek pályázat alá. Kaltner tanító felkérérik dolgozatának felolvasására. A dolgozat igen terjedelmes és behatóan foglalkozik a tétellel. Végével megeléjenztetett s élénk vita fejlődött. A vitában élénk résztvettek: főt. Zittl plébános, Kern futtakai tanító, Kaltner újvidéki tanító, Fülke Pál n. palánkai tanító, míg végre elnök ajánlatára Reisz József ellendolgozata felolvasattik. Az ez után következett nagy vita után a második pályakérdés felolvasattik. Miután mai nap általánosan elismert tény, hogy a szülők és gyermekek a tanítót nem úgy tisztelik, amint ezt fontos hivatása megköveteli, fejtsék meg: 1. Miben rejlik ezen sajnós körülmény? 2. Mi teendő ezen baj elhárítása körül? A tétel fogalmazója Geissler József újvidéki tanító. A tétel kidolgozására felhívtak: Geissler József, Marx Márton és Scharffenberger Kálmán tanítók. Felolvasattik Geissler kitünő dolgozata, Geissler lelkesen megeléjenztetett. Stumpf Bálint új-palánkai tanító gyakorlati előadást tartott a földgömb megismertetéséről. Határozttatik, hogy jövőben a nagygyűlés alkalmával gyakorlati előadások ne tartassanak, ezek a kerületi gyűléseknel tartandók. A pénztár állapota igen kedvező. Kaltner János újvidéki tanító szemben azon abszurd állításokkal, melyeknél valamely szájhős a palánkai derék tanítóstületet a „Bácska“ f. hó 2 áról keltezett számában illeti, indítványozza, hogy a közgyűlés tegye a dolgot magáévá s vegye pártolás alá a megtámadt tanítóstületet. Határozttatik, hogy tekintettel arra, hogy a gyűlés általánosan abban állapodott meg, miszerint tiszta németajku községben az nem érhető el, hogy a gyermek a legfelsőbb osztály bevégeztével folyékonyan és értelmesen magyarul beszéljen, az inkriminált cikket pedig egy, a dologhoz mitsem értő egyéniség írhatta, a gyűlés az ügyet magáévá teszi s a jegyzőkönyv szerkesztése után ebbeli jegyzőkönyvi határozatot a „Bácska“-ban közhírré fogja tenni. Több érdemleges tárgy nem lévén, a gyűlés délutáni 1 órakor bezárattott. Gyűlés után közébed volt Tuffler jóhírnevű vendéglőjében, hol főt. Egl József elnök, főt. Kleiner Adolf volt elnököt, Kaltner János újvidéki tanító főt. Egl József elnököt s ismét főt. Egl József elnök az összes tanítókat és tanítónőket életette. r. l.

A bajai bath. legényegylet, melynek szervekedéséről annak idején röviden megemlékeztünk, június hó 30-án tartotta ünnepélyes megalakulását. Az ünnepélyen résztvettek a szabadkai és a kalocsai kath. legényegyletek küldöttei is, azok egyházi elnökök: Matusits Máttyás szabadkai prépost-plébános, ez utóbbiak Márton Máttyás egyházi és Joachim Agoston világi elnökeik vezetése mellett. Az ünnepély — mint levelezőnk értesít — program szerint következőleg folyt le: Június 29-én este történt a társjegyletek küldötteinek fogadása. A város főutcáin, a szabadkai társjegylet zászlója alatt végig vonuló ünnepélyes menet városzerte általános érdeklődést keltett, mely érdeklődés az utóbb érkezett kalocsai társjegyleti küldöttek bevonulásával csak fokozódott. Június 30-án d. e. 10 órakor mind a három egylet tagjai testületileg a róm kath. plébánia templomba vonultak, hol Fonyó Pál stükösi plébánosnak a kath. legényegyletek célját és törekvését ismertető alkalmi beszéde után Berényi Dániel apát-plébános fényes segéd-

let mellett Veni Sancteval ünnepies istentiszteletet tartott. Az istentiszteletet diszgyűlés követte, mely nagy közönség részvételével a városbáza tanácskozási termében folyt le. Berényi Dániel apát-plébános, mint a bajai kath. legényegylet tiszteletbeli elnöke, megnyitván az ülést, melegen üdvözölte a társaság tagjait, kik, mint hajdan az apostok az új hitközségekbe, készséggel siettek, hogy elvtársaiknak a társaság megalakításában támogatására legyenek. Az elnöki megnyitótán Vigyázó Vendel, a bajai kath. legényegylet egyházi elnöke emelt szót, vázolta az egylet megalakulását, annak fontosabb mozzanatait és felkérte a szabadkai társaság tagjait, hogy az egylet tagjai legyenek. A szabadkai kath. legényegylet egyházi elnöke, hosszabb, határozott beszédben fejtette ki a társadalmi viszonyokat, az iparos osztály helyzetét, a szükséglet, oly intézmény létesítésére, mely ezen osztály erkölcsi és anyagi jólétét elősegítene. Ismertette továbbá a kath. legényegylet üdvös célját, mint oly intézményt, mely mind erkölcsi, mind szellemi, mind anyagi tekintetben az iparos osztálynak csak javára fog szolgálni, majd kitért arra és egyetértésre intvén az ifju egyletet, annak tagjait a kath. legényegylet kötelekibe ünnepélyesen felavatta. E közben megkondult a déli barangsó. „Uraim, harangoznak, imádkozunk!” szólalt fel a szabadkai prépost és a városbáza közgyűlési terme, mely nem egyszer volt zajos jeleneteknek színhelye, rögtön imaházá alakult át. Emelkedett hangulatban hallgatta meg ezután a közgyűlés közönsége a kalocsai kath. legényegylet dalárdájának „Isten áldja a tisztas ipart” című énekét, melynek befejeztével Berényi Dániel apát-plébános az ifju egyletre Istennek sikeresítő áldását kérte, a gyűlést feloszlatta. Délután 1 órakor az ünneplők Wagner Ferenc vendéglőjében társas ebédre jöttek össze; este pedig a „Barányi” vendéglő disztermében, a bajai kath. legényegylet pénztára javára hangversennyel és színelőadással egybekötött táncvigalom tartott, mely mind erkölcsi, mind anyagi tekintetben fényesen sikerült. r. l.

Uj távirtdahivatalok. Jankovácon és Melykúton postával egyesített korlátolt napi szolgálatú távirtdahivatalok nyitottak.

Zárvizsgák. Mult hó 27-én és 28-án tartottak meg a palánkai izr. népiskolában az évi zárvizsgák. A tanulók minden tantárgyból olyan szépen, helyesen és folyékonyan feleltek magyar nyelven, hogy az ember nem hitte volna, miszerint német ajku gyermekek azok, mert olyan feleletek a magyar ajku tanulóknak is dícséretre váltak volna. Ezen eredmény a tanítótestület ügybuzgóságáról és szakképzettségéről tesz tanúságot, melynek a jelen volt miniszteri iskolafelügyelő, Harlikovics Károly ur lelkes szavakban kifejezést is adott.

Halálozás. Dr. Ignatyovics Jakab, ismert nevű szerb publicista és regényíró, e hó 5-én 65 éves korában jobblétre szenderült.

Megrendítő szerencsétlenség történt f. hó 5-én Baján. Stif Gyula ottani kőműves iparos, pár nap óta a Szent-Ferenciek templomtornyának tatarozásával foglalkozott egy, a torony vasrácsozatához erősített csigaállványon. Folyó hó 5-én d. u. 6 órakor napi munkájának végeztével már épp leszálló félben volt, midőn ereszkedés közben a csiga állvány kötele elszakadt és Stif a szédítő magasságból állványával együtt lezuhant. Esését rögtön halál követte, a segélyére sietők minden élesztési kísérlet hiába való volt. A szerencsétlenséget annak tulajdonítják, hogy a kötel, melyen az állvány függött, avult és korhadt volt. A szakértő hatóság közeg jelenlétében megjett elözetes próba azonban minden ily feltevést kizár; valószínűbb az, hogy a kötel használat közben megsérült, s a szerencsétlenség balcsanak tulajdonítható. Bármiként álljon is a dolog, tény az, hogy vállalkozó részéről, ki különben is vakmerő ember hírében állott, a kellő biztonsági intézkedések meg nem tételtek, s azért felelőbb kívánatos, hogy a hatóság ellenőrzése minden életveszélyes vállalatnál a kellő biztonsági intézkedésekre is kiterjesztessék. r. l.

Eltűnt egén. Pilez János újvidéki szobafestő, 39 éves, közép termetű, szöke szakállú és hajú egén, folyó évi június hó 12-én háztól eltávozott és azóta eltűnt, köröztek. Ujvidéki kapitányság.

Megjelent a zombori izr. népiskola értesítője az 1888. tanévről. A hitközségi iskolaszék megbízásából közli: Brauner Adolf, iskolaszéki jegyző. Tartalma: Ne az iskola, hanem az élet számára tanítsunk! — Nehány szó a vallásneveléshez. — Iskolaszék. — Tanítók. — Iskolai költségvetés az 1888. tanévre. — A felvett tanévi feladatok tananyag rövid vázlata. — Rövidítések magyarázatai. — A tanulók érdemsorozata. — A tanulók statisztikai áttekintése. — Ertesítés a jövő tanévre vonatkozólag.

Halálozás. Ujvidéken Hertlein Ferenc vendéglős e hó 5-én 56 éves korában elhunyt.

Uj-Verbásról írták: Közelmult vasárnap az újverbási kis erdő igen érdekes ünnepélynek volt tanúbizonysága. u. i. tíz évi összejövetelüket tartották meg a verbási gimnázium azon volt növendékei, kik 1879. évben fejezték be ott tanulmányaikat. A találkozási ünnepélyen Fischer Sándor tanár ur, mint volt osztály-főnök elnökölte alatt hatan voltak jelen azon 15 közül, kik a mondott időben és helyen iskola társak voltak. Volt tanáraik közül megjelentekkel megüdvözték az ünnepelő társaságot Kovácsky Lajos igazgató ur, nagytisz. Schneeberger János és Kármán József lelkész urak; a gimnázium jelenlegi tanárait Balázs Gyula ur képviselte. Az estélyen a háziasszonyi szerepet Fischer Sándor tanár ur neje teljesítette, szeretetreméltó módon. Szerencsés véletlen folytán részt vettek még Schmidt Antal ur, mint egyik osztálytárs édes atyja, Szondy Mátás és hivatalos kísérelője Paresetich József ur, mint az elnök ur k. vendégei és végül Kklar Fülöp ur, bpesti hittanár. A hat megjelent tanuló társ a következő: Berger Adolf vasuti tanító; Káldi Gyula kir. közjegyzőjelölt; Nonnenmacher Henrik kir. közjegyzőjelölt és Walter Mátás szigorló orvos. A meg nem jelentek közül kettő meghalt, a többi részint betegség, részint hivatalos elfoglaltság gátolta a megjelenésben. Az ünnepély igen kedélyesen folyt le, miközben számos felkötött mondatot; először is szót emelt Fischer Sándor, ki a megjelent ifjuságot éltette szép beszédben; erre válaszolt Káldy Gyula, ki viszont volt tanáraikra írtett poharat; Janó Sándor Fischer Sándor urra, mint a találkozás buzgó elnökére emelt szót. Erre következett a szebbnél szebb köszöntők egész sora: Kovácsky Lajos, Schneeberger János, Szondy Mátás és

Walter Mátás urak részéről. Eközben történt még újabb egyezség egy újabb tíz éves találkozás iránt. Eltávozván éjféli felé a vendégek, az ott maradó kintő jókedv mellett elevenítették fel a multak emlékeit, elbeszélve gyermekkori csinjeiket. Késő reggel volt már, mikor a lelkesült társaság az erdőből eltávozott a szélrózsa minden irányába, hogy tíz év múlva, ha Isten is úgy akarja, meglettebb korban, de ifju szívvel és erővel újra találkozzanak.

Megjelent a Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület havi-közlönye, a Gazdasági Ertesítő május és június havi 5. és 6. száma a következő tartalommal: Állatkiállítás és vásár Baján. — Jó tanácsok gazdátársainknak. (III.) — Ertl testvérek sertésnyészete. — Jegyzőkönyv. (Ig. vál. ülés május 30-án.) — Birálati jegyzőkönyv. (Bajai állatkiállítás.) — Az anyákról általában s az anyanevelés- és anyasításról. — Mely tyuk-fajták a legjövendelműbbek. — Az 1888-ik évi aratási eredmény a Bácskában. — Szállítási kedvezmények a m. kir. államvasutakon a mezőgazdák érdeklő cikkekre nézve. — Apró közlemények: A sertésorbán. Gazd. kiállítás Eszéken. A kajszi-barack júniusi ojtása. Ingeny kaplato gazdasági könyvek. A gyümölcsfák vízajtásáról. A marha ápolása nyáron. — Irodalom. — Hirdetések. Tagdíjak nyugtatása.

Hogyan bucsuzik el egy derék község plébánosától. A véletlen úgy hozta magával, hogy igen meglehető események tanuja legyek. F. hó 3-án Palánkára a tanítói nagygyűlésre utaztam s miután a gyűlés csak 4-ére volt kintüve, az ott réam váró kocsival Bukinba átrándultam. Gazdám egyenesen a Dunához hajtott, hol az egész község színe-java, apraja-nagyja a parton állott, várván a „Széchenyi” szemelyszállító hajót, mely a község volt plébánosát főt. Kleiner Adolf urat új székhelyére, Hajósra viszi. Midőn a hajó közeledett, kezdett egészen lassan menni, midőn a plébános a fedélzeten megjelent, nekidurrasztották a mozsarakat, a községi zene indulót játszott, a parton levők harsogó „éljen”-ekkel, kendők lobogtatásával s sűrű könyvek közt bucsut vettek induló lelkiatyjuktól. Ily meglehető pillanatot életemben nem láttam, nekem is, mint idegennek, könyvek tödultak szemembe. Mig csak a hajó látható volt, senki sem távozott a parttól. Ezután a jelen voltak az ottlevő sátorba mentek, hol eleinte nem igen volt vigság, mert mindenki szomorúsággal emlékezett az eltávozott plébánosra. De midőn főt. Szauder István obrováci plébános felemelkedett s a nála szokott ekesszó-lással gyönyörű felkötött mondott Bukin községére, ekkor lecsétt egy kő minden szívről, s elkezdődött a vigalom. Majd felkelt Payerle, Bukin község derék jegyzője, ki megköszönte a község nevében Szauder plébános elismerő felkötöttjét, poharat Szauder plébánosra s Mallin, obrováci községi jegyzőre írt; ezután Szauder plébános ismét Payerlere emel poharat, mire Payerle Kálnér János újvidéki és Szauder Ferenc szontai tanítókat éltette. Ezek után beindultunk Bukinba, hol n. Jauch adminisztrátor meghívott bennünket vendégszerető asztalához. Itt felkötött felkötöttöt ért. Az egyik főt. Szauder István obrováci plébánosra, mint jövő bukini plébánosra emelte poharat, mire valóban frenetikus „éljen”-ek harsogtak. Szauder plébános azonban megköszönte a bizalmat, egyszersmind odanyilatkozott, hogy ő Obrovácon marad. A vigalom esti 8 órakor ért véget, mikor a szélrózsa minden irányba felé távozott kiki saját házi tűzhelyéhez. Valóban egy plébános, ki annyira képes népe szeretetét kívívni, megerdemli, hogy Isten ötet az emberiség javára még soká tartsa, de viszont egy község, mely ily ragaszkodást tanúsít, minden elismerést érdemel, de az egésznek oroszlaürszéje Payerle, a község derék jegyzője, aki nemcsak saját községében, de széles e megyében rokonszenyes szeretett egyéniség, miért Bukin teljes joggal büszke lehet derék jegyzőjére. r. l.

Pályázati hirdetés. erdői szakiskolák tanulóinak felvétele tárgyában. A királyi hadi, vadászkerdi és lőportyári m. kir. erdői szakiskolákba, melyeknek tanfolyama két évre terjed, a folyó évi október havában kezdődő tanfolyamra, részint állami ellátás mellett, részint saját költségén, összesen 52 tanuló fog felvételt. A felvételt kívánók igazolni tartoznak, hogy: 1. tizenhétéves életkorukat betöltötték, s illetoleg az intézetbe való belépésük napjára betöltik és harmincöt évesnél nem korosabbak; 2. ép, erős, egészséges, munkához és az időjárás viszonyosságaihoz szokott, és edzett testalkattal s különösen jó látó, halló és beszéző képességgel bírnak, mely kellekkel igazolására kinstári erdészeti orvos, honvéderosv vagy vármegyei orvos bizonyítványa szükséges; megjegyeztetvén, hogy minden az intézetbe felvett tanuló testi épsége és egészségi állapota az intézet orvosa által, a jelentkezés alkalmával szigorúan fölülvizsgáltatik s az, kinek testi szervezete hiányos, vagy aki valamely ragályos, avagy az intézeti foglalkozás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenved, az az intézetbe be nem fogadtatik; 3. az elemi iskolákat elvégzették, illetve folyékonyan jól írni, jól olvasni s a községes négy számúvelet szerint számolni tudnak; 4. erkölcsi magaviseletük jó, 5. katonai kötelezettségben állnak-e; igenlő esetben kötelesek ebbeli igazoló könyveiket is bemutatni. Bejelenteni tartoznak továbbá, hogy kérvényükre a válasz mely cím alatt, illetve mely vármegyébe és mely postállomásra küldendő. Tájékoztató-sul megjegyeztetik, hogy azon tanulók, kik saját költségükre vétettek fel, az ellátásért és az intézetben való tartózkodás idejére adott ruházatért évi 150 (egyszázötven) forintot felévi előleges részletekben fizetni, s ehhez képest a felveendő tanulók, esetleg azok szülei, gyámjai vagy munkaadói azon esetben, ha a tanuló az erdői iskolát a tanfolyam teljes bevégezése előtt önként ellagyja, vagy az intézeti szabályzat értelmében elboesáttatik a ráfordított költségeket, egy évre 150 firttal számítja, az államnak megtéríteni kötelesek, s ugyanerre nézve hogy ezt az illető szakiskola igazgatóságának felszólítása után legkésőbb hat hét alatt teljesítik, szintén közjegyző előtt kiállított okmányt tartoznak bemutatni. Minden tanuló tartozik a szakiskolába való felvételt alkalmával magával hozni, 6 inget, 6 lábravaltót, 6 zsebkendőt, 10 pár kapcát, vagy harisnyát, egy pár erdőjárásra alkalmas erős bagarai cizmát és pedig valamennyit új állapotban. A fennálló szakiskolai szabályzat értelmében figyelmeztetnek tehát azok, kik az erdői

szakiskolába felvételt kívánják, hogy kellően felszerelt kérvényüket, melyhez az állami ellátás mellett felvételt kívánják, azok szegénység állapotát igazoló hiteles községi bizonyítvány is melléklendő, azok pedig, kik akár magán, akár állami erdészeti szolgálatban állanak, mindég előjáró tisztjük vagy hatóságuk útján legkésőbb f. év július hó végeig a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumhoz adják be. Budapest, 1889. évi június hó 5-én. A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

Harkányon f. hó 3-ig a fürdő vendégek száma 1052 személy, az átutazó vendégek száma pedig 3005 volt.

Tápitézeti értesítés. Az újvidéki kir. kath. magyar főgymnáziummal kapcsolatos tápitézeti a jövő tanévre a tanulók felvétele következőképen történik: A tápitézeti felvételt az újvidéki kir. kath. magyar főgymnáziumba járó nyilvános tanulók, vallás és nemzetiség különbsége nélkül. A felvételt iránt az illetők szülői, vagy azok helyettesei a felvételt kívánó ifju iskolai bizonyítványának és keresztlevelének csatolása mellett, a főgymnázium igazgatójánál július hó 30-ik napjáig írásban tartoznak jelentkezni. Az igazgató a jelentkezettek a felvételtől augusztus hó 5-ig írásban értesíti. A havi díj 11 firt, mely 2—2 hónapoként előre fizetendő; ezen felül a lakásdíj, fűtést, mosást, világítást és tisztogatást is beleszámítva, havonként 6 firt, mely 2—2 óra szintén előre fizetendő. Az ifjusági „Segély-alap” állásához képest néhány szegény, de jeles és jó előmenetelű, példás magaviseletű ifju a jövő tanévben is részesítettetni fog a havi díj felének, vagy negyedének elengedésében; a lakásdíj fizetésétől azonban senki sem menthető fel. A kik ily kedvezményes helyekre óhajtanak felvételt, iskolai és szegénységi bizonyítvánnyal ellátott kérvényeiket a főgymnázium igazgatójánál szintén július hó 30-ik napjáig adják be. Később érkező jelentkezések és kérvények, figyelembe nem vétethetnek. Szintén jelentkezni tartoznak azok is, kik a tápitézeti már a mult tanévben vövendékei voltak. Kelt Ujvidéken, 1889. július 3-án. Frankl István, igazgató.

Szerencsétlenség. Kungl József, Kulmesics Jakab szabadkai gazda eselédje, folyó évi június hó 28-án a Danjanich-utcában kocsijával elgázolta öz. Vojnics Jádries Mátásné, szül: Vidákovics Helena agg nőt, ki a szenvedett sérülések folytán rövid fél óra múlva meghalt. A bűnös átadatott a kir. ügyészségnek.

Zentáról írták: Nt. Urge chinai hittérítő ur, a chinai fiuval f. hó 4-én városunkba érkezett, ahol sok béműlőnk akad. F. hó 6-án este nyilvános felolvasást tartott, 7-én pedig a szent mise alatt, valamint d. u. a vespernye után prédikációkat tartott. Urge ur a chinai gyermekek megmentésére könyörödmányokat gyűjt.

Eljegyzés. Vajda Sándor szabadkai nagybirtokos a mult heten jegyezte el dr. Várhelyi Rósa Izsó szegedi ügyvédi kamarai elnök leányát, Flóra kiasszonyt.

Eljegyzés. Volf Antal bajmoki földész, a napokban jegyezte el Andrásk Lajos helybeli kereskedő kedves leányát, Terézia kiasszonyt.

Vasuti szerencsétlenség. Rozsumberszki Károly szabadkai lakos 1 1/2 éves fiacskája Gergely, e hó 3-án estefelé észrevétlenül felmászott a vasuti töltésre s oly közel volt a sínhez, hogy a Pálics felé menő vasut ellökte. A rendőrség a megsérült gyermeket a városi kórházba szállította. Felépüléséhez kevés a remény.

Vigyázatlanúság áldozata. Szokolovits ó-becsei sókereskedő Miklós Juleza nevű eselédje, a mult pénteken este 9 órakor, midőn már az egész család nyugalomba tért, az égő lámpába petroleumot akart önteni és közel érve a lánghoz, a petroleum fellobbant és az egész felső testet összeégette. Fölgyógyulásához kevés a remény.

A szabadkai ügyvédi kamara dr. Geréb Mihály ügyvéd Szabadka székhellyel, dr. Pataj Sándor ügyvéd Zombor székhellyel és dr. Hodik János ügyvéd Ada székhellyel az ügyvédekről vezetett lajstromba felvette.

Névváltoztatások. Becker Antal bajai főgymn. tanár vezetéknévét „Bekei”-re, Galuska Gábor bajai joghallgató pedig „Várkonyi”-ra változtatta.

Szabadkaról írták: Záró ünnepélyt tartott a mult hó 30-án a szabadkai közs. főgymnázium d. e. 10 órakor a Pestszálló nagytermében. A beteg gimnáziumi igazgatót Mérey Ágost tanár helyettesítette, ő olvasta az intézet történetét, osztotta ki a jutalmakat s általán vezette az ünnepélyt, mely a már megszokott emelkedettséggel, a tanulók zajos eljenzéseivel, a szülők élénk érdeklődése mellett folyt le. Kár hogy néha akkora volt a publikum és az ifjuság némely részének zajongása, hogy a felolvasások és a szavatok egy-egy része kello hatást nem tehetett. Különben közöljük az ünnepély programját: 1. A baza és külföld Mosonyitól, előadja a gimn. énekkar. 2. Igazgató jelentése a tanév történetéről. 3. Magyar népdalok Hoostól, éneklő Bodroghi Károly III. o. t. 4. Anyanyelv Abrányi Emil költ. Szaválja Kohn Jenő VI. o. t. 5. Részletek felolvasása a nyertes Széchenyi-pálya munkákból; szerzői Róth Mór VII. o. t. és Tomassits János VIII. o. t. 6. Nápolyi dal, előadja Manuzsits Béla III., Nagy Lajos IV. és Bodroghi Károly III. o. t. 7. Beestlet és beestletérzés. Pályamunka szerzője Pollák Béla VIII. o. t. 8. Bucsú Eötvöstől; szaválja Pollák Béla VIII. o. t. 9. Jutalomdíjak kiosztása. 10. Bucsúbeszéd, tartja Tomassits János VIII. o. t. 11. Hymnus, Erkelőtől; előadja az ifjusági énekkar.

Figyelmeztetés. Felhívjuk olvasóink figyelmét a néhai báró Rudics József haszatóni főmegézt kezelő végrehajtó bizottságnak hazaköbéri hirdetémyére, mely lapunk utolsó oldalán olvasható.

Irodalom.

A Magyar Szemle irodalmi pályázata. A Magyar Szemle, ez a Rudnyánszky Gyula jeles költőnk szerkesztésében és Kacsvinszky Lajos kiadó tulajdonában megjelenő szépirodalmi hetilap legújabbán ismét két pályázatot hirdet, és pedig: I. Eredeti költeményre, mely lehet dal, óda, elegia, ballada, románc, tanköltemény vagy szatira. Jutalma egy darab 20 frankos arany. II. Kiseb humoros beszélykére, mely 1/2, esetleg 1, legfölebb 2 nyomatott ivre terjedhet. Jutalma egy darab 20 frankos arany. A pályaművek jelíges levélke kíséretében idegen kézzel s a papíroknak csak egyik oldalán írva 1889. évi augusztus 1-ig a Magyar Szemle szerkesztőségébe küldendők be. A jutalmat mindkét pá-

Melléklet a „Bácska” 53-ik számához.

lyázatnál okvetlenül kiadják és a jutalmazott pályaműveken kívül a megdíjazottak is a Magyar Szemleben fognak megjelenni. A Magyar Szemle, ezt a kitűnő szépirodalmi hetilapot máskülönb is igen melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Rendkívül gazdag, változatos és becses tartalma, közleményei nagyérdekűek és élvezetet nyújtanak, a mit még fokozdus játékváta, a hol minden számban 5—10 ügyes talány szórakoztatja a közönséget s a szerkesztőség hetenkint 3—6 becses jutalmat sorsol ki a megfejtők közt. A Magyar Szemle figyelme mindenre kiterjed s pompás tartalmának szépirodalmi olvashatóságai mellett a társadalmi életéről is hű képet, szellemes rajzot ad. A Magyar Szemle előfizetési ára félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., mely összeg a Magyar Szemle kiadóhivatalába küldendő (Budapest, VI. ker. új-utca 14.). A kiadóhivatal mutatványszámokat bárkinek ingyen és bérmentve küld.

A nyár. A magyar közönség nemcsak nyáron, de télen is ritkán olvas, még ritkábban vásárol verses könyveket. De még a legprozáibb halandót is meghódítja a költészetnek az idei Nyár. T. i. Rudnyánszky Gyula újabb (1886—1889.) költeményei jelentek meg épen most „Nyár” cím alatt egy igen díszes, finom kiállítású nagy kötetben, ez a könyv valóban rendkívül becses gyűjtemény s megjelölése határozottan irodalmi eseménynek mondható. A pompás kötet, melynek ára 2 frt Rudnyánszky Gyula költészetének legszebb, teljesen kiforrott, érett gyűjteményét tartalmazza s mi nem tudjuk elég forrón ajánlani megszerzését. Egy művelt család asztalán se volna szabad a kitűnő poéta e nagybecsű munkájának hiányozni. Megrendelhető a Magyar Szemle szerkesztőségében Budapesten vagy akármely könyvkereskedésben.

Refleksziók

„Leánykánk az iskolában” című cikkre.

Az előttem felette tisztelt tisztelőm apácanének babérkoszorujából egy levélkét sem akarok kitépni, vagy hogy a tiszt. apácanének didaktikai képzettségét és ügyességét teljesen el nem ismerem, mégis hivatva érzem magam a fenti cím alatt a nyilvánosságra hozott cikkre reflektálni. A mit cikkirő ur a világi tanítókról mond, csakis ez lebeg szemem előtt, s így csakis ezzel akarok foglalkozni. Azt állítja pro primo hogy „az egyházi rend tanítójának többé-kevésbé csakugyan elsőbbséget kell adnunk a világi tanítókkal szemben. Míg a világi tanítókat mintegy kettősítja az a társadalmi és családi élet, a melynek ők életük nagyobb részén át tagjai és szereplői, tehát mintegy meggyöngyítik didaktikai figyelmüket a külvilági gond: addig az egyházi rend tanítói pl. a szerzetesek, de kivált az apácanének lelkünek egész teljességével, figyelmüknek egész erejével áldozhatják magukat magasztos nevelő-tanítói hivatásuknak. Ez elvitázhatlan...” Mindenekelőtt biztos vagyok benne, hogy t. cikkirő ur sem nem tanító, sem nem a tanítók igazi barátja. Tehát azért ad t. cikkirő elsőbbséget az egyházi rend tanítóknak, mert ezeket a külső élet gondjai nem zaklatják? Qualis vir, talis oratio! Tehát elismeri a t. cikkirő ur, hogy a világi tanítók gondokkal terhelt életet viselnek! Minden esetre t. cikkirő az élet kérdéseire befolyással is bír, tehát miért nem iparkodik befolyásával oda hatni, hogy a világi tanító ne legyen kénytelen anyagi gondokkal küzdeni? Hiszen épen azok, kik lendíthetnének valamit a világi tanítók sanyaru sorsán, azok legnagyobb lelkiismerettel azon vannak, hogy minden igyekevése a világi tanítónak kedvezőbb anyagi viszonyok iránt elnyomatassék jó ideje korán. S nemem kérdeznem t. cikkirő urat, volt-e a világi tanítók vizsgáim? Meggyőződött-e az ott elért eredmény felett? Van-e joga az egyházi rend tanítóit a világi tanítók elé állítani? En legalább ezt nem hiszem. Igaz, hogy az egyházi rend tanítói anyagi gondokkal nem küzdenek, figyelmük egyirányú s egyáltalán jó tanerők, de ezért még sem lehet azt állítani, hogy elsőbbséget birjanak a világi tanítók felett. A világi tanítók, ha az élet gondjai látogatják is őket, még mindig annyi lelkiismerettel s mindenestre didaktikai műveltséggel is birnak, hogy hivatásuknak pontosan megfeleljenek. Ha tehát t. cikkirő különbséget akar tenni világi és egyházi tanítók között, mindenekelőtt hozzá értenie kell s másrészt elfogulatlanul mindkét helyen az eredményt megfigyelni szükséges, csakis ekkor bír helyes ítéletet hozni. Végül még azt is megjegyzem, hogy aki az ugynevezett ünnepestes zárviszágáról alkot ítéletet az iskola beléletről, a tanító didaktikai képességéről és az elért eredmény mennyi és minőségéről, az csakugyan megmutatja azt, hogy az élet e fontos kérdéséről vajmi kevés tudással bír. Különbem a t. cikkirő ur nyugodjék meg abban, hogy míg a világ fennáll, világi tanítók is lesznek, mert nem lehet az egész világot egy zárdává átváltoztatni, bármennyire is óhajtaná ezt a t. cikkirő ur!

Ex aequo da omnibus!

Egy világi tanító.

A határkőnél.

Itt a határkő! — még néhány lépés S otthon leszek jó szülőm kebelén, Zöld fák között már látom a tetőt, Mely alatt egykor vígan éltem én. Semmiségbe sok év tünt azóta, Semmivé lett sok vágyam, örömem, Lombvesztett faként állok egyedül, Sírva köszöntlek szép szülőföldem!

Leborulok itt e néma kőnél, Összeesókolom drága földedet, Légy áldott szülőföld! minden rögöd, Minden parányod él, érez, szeret! S zöldelő réted, virágzó fái, Arany kalászd, mely rajtad terem, Apró házaid, szép, nagy templomod, Bűvös meséket regélnek nekem.

Egykor mosolygó gyermek játszott itt, Tarka pillangót futva kergetett, Rózsás volt aera, szeme ragyogó, Visszatükrözé a derűs eget. Gyermek volt, lelke édesen aludt, Mint pelyhes madár kis fészke ülén, Oh, bár sohasem ébredt volna fel, Nem zokogna most álmai vesztén!

Azután ketten játszottak együtt: Ábrándos ifju, ábrándos leány, Örömtől dobbant az ifju szive Első szerelme bíbor hajnalán. Elszállt a hajnal, el a szerelem, Az ifju sokszor de megkönyvezé, Majd messze vitte ébredő vágya, Messze, idegen emberek közé.

Elmereng lelkem e csodás mesén, Múltba ragadja az emlékezet! A játszó gyermek, a vágó ifju, Oh, vajjon merre, hova lehetet?... Oh, ne menjen az a nagyvilágba, Kinek szive van, mely híven szeret, Kíméletlenül letiporják ott: Önző irigység, átkos gyűlölet!

Nincs ott szeretet! — csalfa emberek Régen lomtárba dobták a szívet, A barátság egy nyomorú koldús, Szégyen a hűség, — mert pária lett. Csengő arany a legszebb ideál, Mindenki rohan, fut, fénye után! Árucikk minden: erény, igazság, Erkölcshírő a cifra kourtsán.

Nagyon hideg van most a világba, Hová sovárgó lelkem vágya vitt, A szivtelenség viharzó szele Letarolá minden virágait. Szenvedés, bú lett ott osztályrészem, Nem találtam már sehol sem vigaszt, Egy társam volt: a kínzó fájdalom, Nem láttam én ott virágos tavaszt!

Búsán állok itt a határkőnél, A könny szememből oly sűrűn perog, Ugy érezem, mintha e kő lenne Bús emlékjel tört reményim felett. Visszajöttem sok szenvedés után, Elhoztam fájó, vérző szívetem, Szép szülőföldem áldott rögétől Kínzó, mely sebe talán beheged.

Imára hív tornya ércalakója, Idáig hallom mély zsongó szavát, Zúgó bongása bővös visszhangként Szívemet fájó kéjjel járja át. Imádkozni én is tudtam egykor Édes szülőmnek áldott kebelén, A világban azt is elfeledtem, Elveszett ott hit, szeretet, remény.

Régen állok itt a határkőnél, Szép szülőföldem felém integet, Jövök már, jövök! igaz kebelén Ott él, virul az örök szeretet! Ha majd egykoron zúgva feletem Az élet árja futva elhalad, Áldott földjében találjam fel én Pihenő helyem, végnyugalmamat!

Don Carlos.

A ZÓNATARIFÁRÓL.

(Nyílt levél Baross Gábor kereskedelmi miniszter urhoz.)

Kegyelmes Uram! Mídon Excellenciád a zónatarifa életbeléptetését tervezte, bizonyára nem gondolt arra, hogy van Fiumében egy unokahugom, aki, habár még csak 80 éves, de már 20 év óta attól a gondolattól nem tud aludni, hogy hogyan látogasson meg engemet, illetve bennünket; Excellenciád bizonyára nem gondolt akkor arra sem, hogy Kolozsvárott lakik Csapri Ádám, volt professzorom, aki már évek óta igéri, hogy eljön hozzánk nyaralni; már pedig ha Excellenciád méltányolta volna azt, hogy mit tesz az, ha egy élete virágában leledző 80 éves unokahug eljön Fiuméből és talán éppen az nap érkezik meg Csapri tanár ur a feleségével, az első feleségének 6 gyermekével, a második feleségének a két édes és egy mostoha leányával, meg a nagyszobeni apósának nagybátyjával, akinek társaságában okvetlenül ott van Klimper Tóbiás, aki képes hegedűjátékával az embert zónatarifa nélkül is Dániába elküldeni: bizonyára meggondolta volna a dolgot, és a zónatarifa eszméjétől emberbaráti szempontból lemondott volna addig, míg vagy az unokahug, vagy Csapri Ádám ur végrendeletek volna vagyonukról és egyuttal látogatási mániájukról.

Eddig azoktól a látogatóktól kellett félnünk, akik közelünkben laktak, ezental a távollevőktől kell borzadni, mert ki nem ragadja meg az alkalmat, hogy a fél országot bentazza 2 forintért és az egészét 4 forintért?

De miután már megtörtént a baj és azon változtatni nem lehet, nem akarok Excellenciádnak szemrehá-

nyásokat tenni magas reformjaiért, hanem azzal bosszulom meg azokat, hogy elmesélem önnek egyik nyugtalan álmodat a zónatarifáról.

Méltóztassék tehát meghallgatni, talán nem is lesz ennyire olyan nagyon unalmas.

Budapesten sétáltam a Váci-utcán és egy bank- és váltóüzlet előtt megállottam, ahol iszonyu nagy betűkkel voltak a plakátok a kirakatba ragasztva: „Jószív sorsjegy, ma van a huzás.” Vettem egy jószív sorsjegyet és hogy rövid legyek bevallom önnek (a pénzügyminiszter urnak ne tessék ezt elmesélni, mert nyereményadóval tisztelne meg), hogy megnyertem a főnyereményt 50,000 forintot. Tessék elhinni, hogy ez szép összeg. Hogy pénzemet esetleges könnyelműség, vagy rablótámadástól megmentsém, elhatároztam, hogy birtokot vásárolok érte. Ugy is tettem. De tartva attól, hogy az a fenti unokahug Fiumében, Csapri Ádám volt professzorom pedig Kolozsvárott lakik, hogy a meggazdagodásom hírére, látogatási kedvtükben csak meggyarapodott vendégléltjeimről a legtávolabb legyek, elhatároztam, hogy birtokomat felső Magyarországon valahol fogom beszerezni. És úgy is cselekedtem; vettem 40 ezer forintért egy birtokot és legfőbb ideálom az volt, hogy az egész világtól háborítatlanul fogok ott gazdálkodni és amit éveken át megtakarított, azt végrendeletileg az Emke-nek fogom hagyni, amiért is köteles leszen az Első Magyar Közm. Egyesület halálom évfordulója napján sirhantom felett egy filozoptert berugtatni, mert teljes életemben ez legkultiváltabb szenvedélyeim közé tartozott.

Ezen messzeható terveim azonban hajótörést szenvedtek és semmi más, mint a zónatarifa miatt, amelyet Excellenciád volt bátor életbeléptetni.

A közjegyzői okirat hiteles kiadványa még meg sem érkezett, sőt még az adófelügyelőség egyetlen intéző szótát sem vettem még kézhez, midőn megérkezett — s Ön azt hiszi talán hogy a fumei unokahugom, vagy a kolozsvári professzorom? — dehogyan, hanem megérkezett Brassóból Botlik Gerzson, aki Fiumén keresztül jött hozzám Nagypántra (Felső-Magyarország) és jelentette, hogy az unokahug már ma érkezett volna vele együtt hozzám vendégléltjébe, de sajna még holnapig be kell várnia Nagyváradról Ludmilla tantját, akivel aztán együtt lesznek szerencsések hozzám beköszönteni.

Ludmilla tanti vendégnek! Ha volna fogalma Kegyelmes uram, hogy mit jelent az, akkor a feyházbüntetést tisztelt kollegája által eltöröltetné és minden nagy bűnöst arra ítéltetne, hogy Ludmilla addig kell vendégléltartania, míg a bűnös teljesen meg nem javul — és jótállok érte, hogy nem kellene 15 év hozzá, és ha életfogytiglan volna erre ítéltve, akkor imádkoznék mind-egyik mielőbb bekövetkező haláláért.

Ez volt a zónatarifa első fecskéje, ami ezután következett, azok között már voltak varjuk, hollók és a szárnnyasok legelretentőbb példányai.

Alig mult el egy hét, midőn összevissza 35 vendégem volt, úgy hogy ha aludni akartam, akkor minden éjjelre Tiszakürtőre kellett utaznom, mert ott nem ismert senki és nem kellett félnem, hogy egy zónatarifa-vendéget kell majd hazavinnem a többiekhez.

Rokonok, akikről sohasem tudtam hogy léteznek, annálkevésbé pedig azt, hogy valaha vendégszolgálatot kel megtszolgálnak, azoknak a rokonoknak a hozzátartozói és velükjárói — szóval összeutazott hozzám egy egész család, melyet nagyon szívesen megnyestem volna, úgy hogy már vagy kétségbe kellett volna esnem, vagy megszököttem és ott hagyni őket.

Ezek egyike sem volt nyemre. Elhatároztam tehát hogy kikoplaltatom őket. Evvel is felsültem, mert a zónatarifa segélyével fellohották a fejős teheneiket, meg a eselédeteket is és nagyon jól érezték magukat vendégszolgálat birtokomon. S ez a vendégszolgálat folyton tartott. Az egyik jött a másik ment, sőt a vendégszolgálat annyira elharapódzott birtokomon, hogy kénytelen voltam építkezéseket eszközölni, hálótermeket, ebédlőket berendezni — amire éppenséggel ráment a birtok tisztajövedelme.

De ez még megjárta volna, hanem nem egy eset volt arra nézve, hogy a végrehajtó az egyik vagy másik vendégem ellen végrehajtást vezetett és évente legkevesebb 50 igénykeresetet kellett beadnom, amelyek nagyobb részét elvesztettem.

Ez az adminisztráció és gazdálkodás jóra nem vezethetett, akarva nem akarva tönkre kellett mennem — szóval tönkre mentem a zónatarifa által, odujukból hoztam varázsolt vendégek miatt.

Nos mit szól Excellenciád mindezekhez?

Még mindig nem mond le a zónatarifa behozataláról.

Mély tisztelője

* K.

Naptár. Julius.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
9 Kedd	Bereck	Luiza	27 Sámuel
10 Szer.	Amália	Amália	28 Cír. János
11 Csüt.	Pius p.	Eleonora	29 Pet. es Pal
12 Pént.	Henrik	Henrik	30 12 apost.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Helyettesítő:

Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

NYILTTÉR.*)

Torzsa, 1889. év július 3.

Nem tudom, hasznára lesz-e Torzsa községének ez az undorító újsági polemizálás. Magam részéről befejezettnek gondoltam, ha ily piszkos rágalmat nem hoznak

* Az e rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztő

fel ellenem, mit — úgy hiszem — szó nélkül nem hagyhatok. Az illetőknek — kik oly rövidlátók s talán nem sértem őket, ha azt mondom korlátolt eszközök — azt kívánom emlékeztetükbe juttatni, vessenek egy pillantást a mostani d. szt. iváni bírónál lévő könyvbe s azonnal meggyőződhetnek, vajjon történt-e számadás vagy nem? Ily rágalmozásnál még csak az képezheti a kérdést: vajjon én, mint volt d. szt. iváni bíró, tettem-e minden évben számadást s megkaptam-e az abszolutoriumot? Ha nem sajnálják a fáradságot, nézzék meg a könyvet s — tudom — szégyen pírulva azon tapasztalatra jutnak, miszerint minden évben megvizsgáltattak és alá is irattak a számadások. Most már én kérdelem az illetőktől: vajjon mi féle pénz az, mit említették? Adjanak erre nézve a tanubizonyosági tagok újságilag egy kis felvilágosítást. Krug Lajos tanító úrral szemben — azon megjegyzéssel — fentartom a Bácska 45-ik számában közölt elnevezést, hogy becsületheli dologban nem lehet ilyen uton kimenekülni s egyszerűen a rütkvárs marschot járni. Ha úgy tetszik, ez utolsó szavam.

Hettesheimer Frigyes,
községi pénztárnok.

Szenttamás, 1889. év július 4.

A szenttamási bíró fősvénységéről menesztett több cikke vonatkozólag, de különösen a 49. számban megjelent közleményre, kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a bírót menteni s dolgainak fényes oldalát előtűntetni iparkodó cikkirő ur nagy tévedésben mozog akkor, midőn a közölt cikke íróit vagy hát íróját a társulathoz közölt lenni iparkodik feltüntetni s jóakarattal arra figyelmeztetni, hogy azok a hivatalos teendőket józanul s pontosan teljesítsék; tekintve azt, hogy a hivatalos dolgok rendbentartására már a hivatalnokikar is, saját jól felfogott érdekében is iparkodik, de meg másrészt a felettes hatóságok ellenőrzései sem találnak aggályt; a védelmezőnek ez irányban jóindulatú figyelmeztetése jelenleg nem áll helyén; végeztessenek a hivatalos dolgok bármily állapotban is el, tény az, hogy ily rendben mint most, évek hosszú során át nem állottak.

Hogy a fizetések ezelőtt hónapokon át kiadva nem lettek volna; hogy némely hivatalnoknak kényelmére pazarul vétettek fel a napidíjak s mindezen dolgok csak most szünetek volna meg, naiv állítás, mert hisz ezek Alexievits bírósága előtt már beszüntetve lettek s e téren általa semmiféle újítás legkevésbé sem lett.

Legyen meggyőződve cikkirő ur, hogy épen nem eszelezkik helyesen, midőn gyanúsításával a hivatalnokikart iparkodik a bíróval szembe állítani akkor, amidőn a helyi és személyi viszonyok ép oly igazottak és feszültek, hogy azokat gyanúsításokkal tüzelni csak káros hatású eszelekmény, e különben is válságos időben.

Vegye tudomásul cikkirő ur azt, hogy a hivatalnokok egyike sem levelez sem a bíró ellen, sem mellette; de hogy uraságod sem lát a község minden belső ügyeibe oly szakavatottan és tisztán mint azt hiszi — az is tény.

Egy szenttamási lakos.

A Magyar-Francia biztosító részvénytársaság

Junius 30-án Bittó István elnöke alatt tartott ülésében öröndetes tudomásul szolgált, hogy az igazgatóság sikertült a társaság pénzügyi rekonstrukciója. Az erre célzó első lépés az volt, hogy az igazgatóság a szállítványbiztosítási kockázatokat az értékszállítványi biztosítások kivételével veszteség nélkül a düsseldorfi szállítványbiztosító-társulatra ruházta át. Az osztrák Phönix-részvényeket a franco-orosz banknak adta s a kezelési költségeket leszállította. Ezáltal a társaság oly helyzetbe jutott, hogy kockázatai minősége semmi részben sem kedvezőtlenebb, mint bármely más a monarchiában működő társaságé. Az igazgatóság mély meglepéssel konstatalja, hogy az üzlet terjedelmében a fölmerült agályok és rosszakaratu híresztelések dacára semmi nevezetesebb csúszkés be nem állott. Ez köszönhető első sorban a társaság pártatlan buzgalmu ügynökei és képviselőinek, kiknek az igazgatóság teljes elismerését fejezi ki; továbbá a biztosított közönségnek, mely bizva a társaság fenmaradásában, változatlan hűséggel tartotta fenn vele üzleti összeköttetéseit. A társaság jelenlegi vagyoni állapota a következő: szemben a 4 millió frt részvénytőkével a 966,939 frt 86 krt tevő agió s a 100,462 frt 38 krt tevő tőketartalékalappal, összesen tehát 5,067,402 frt 24 krral — 3,634,001 frt 99 krt veszteség állván, tiszta vagyonul 1,433,400 frt 25 kr és a mult rendes közgyűlés határozatából alakított s 399,395 frt 20 krt tevő kétes követelések tartaléka marad. E vagyoni állapot s az igazgatóság javaslata alapján elhatározza a közgyűlés, hogy a részvénytőké 500,000 frtra leszállítván, a fent kimutatott 1,433,400 frt 25 krból fenmaradó 933,400 frt 25 krból tartaléktőké alakít. Együttal elhatározatott, hogy a fentiek szerint 500,000 frtra leszállított régi részvénytőke 15,000 drb egyenként 100 frtről szóló új részvény kibocsátása által 2 millió frtra fölemeltetik. Ezek szerint a társaság részvénytőkében 2,000,000 nyveménytartalékban 933,400 frt 25 kr, kétes követelések tartalékában 399,395 frt 20 kr, összesen 3,332,795 frt 45 kr tőkével rendelkezik, mely összeggel, hozzávéve a díj- és kártartalékul kimutatott 4,915,193 frt 76 krt, összesen tehát 8,247,989 frt 21 krt, a társaság teljes joggal számíthatja magát ismét a monarchia legnagyobb alapu biztosító társaságai közé. Igaz ugyan, hogy a társaságnak eredetileg 4 millió arany frtnyi részvénytőkéje volt, de tekintve, hogy a Phönix-részvények megszerzése óta 1,600,000 frt állandóan el volt vonva a társaság saját üzletéből, a vagyoni állapot az eredetinel nem kedvezőtlenebb. Bejelentette az igazgatóság azt is, hogy az új részvények elhelyezése francia tőkepénzesek és budapesti előkelő cégek által 1.150,000 frt erejéig eleve biztosított. Az új részvényekre alapszabályszerű előjog a régi részvényeseket illeti, az esetre, ha ez előjog teljesen igénybe nem vétetnék, az új részvények átvételét garantirozza, legalább 4000 drbot egy francia nagy részvényesekből álló konzorcium és körülbelül 7500 drbot egy budapesti előkelő cégekből álló csoport, melynek tagjai: Brill Henrik és fiai, Deutsch Ig. és fia, Fischl testvérek, Herzog M. L. és társa, Kohner Adolf fiai, Lederer testvérek, Müller Vilmos, Strasser és König, Sváb Károly, tornyai Schosberger Henrik stb., úgy hogy 1.150,000 frt elhelyezése minden körülmények között biztosítva van.

HIRDETÉSEK.

Árverési hirdetmény.

Vaskút község elüljárói részéről ezennel közzététetik, hogy a község mint testület tulajdonát képező vadászati jog, egymásután következő hat évre, évi 25 frt o. é. kikialtási árral folyó évi július hó 22-én d. u. 2 órakor a legtöbbet ígérőnek nyilvános árverés útján bérbe fog adatni.

Az árverezni szándékozók az árverési feltételeket Vaskút község jegyzői irodájában naponta a szokott hivatalos órákban megtekinthetik.

Vaskút, 1889. évi július hó 3-án.

Pacher Béla, Kling András,
jegyző. 3—1 bíró.

3654.

kig. 1889.

Pályázat.

Bácsujfalu községben 400 és Déronya községben 300 frt fizetéssel javadalmazott irnoki állásra pályázatot nyitok.

Folyamodók felszerelt kérvényeiket július hó 25-éig hozzám nyujtsák be.

Hódsághon, 1889. évi június hó 24-én.

Vissy József,

3—3

főszolgabíró.

Ritka alkalom.

Egy csaknem új Bösendorfer zongora (7¹/₂ oktávós Concert-Flügel), kitünő hangszer, legújabb szerkezetű, két év előtt 1050 frtért lett véve, most családi körülményeknél fogva 500 frtért eladó.

A cím megtudható e lap kiadójánál.

3—2

Haszonbérbeadási hirdetmény.

Alulírott mint bíróságilag kirendelt zárgondnok közbírré teszi, hogy a jankováci 1151. sz. tjkvben foglalt 426 kat. hold 57 □ ölnyi szántóföldből a bajai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnak 7903/1887. tk. sz. végzése szerint, néhai Szakáll Vidort illető 169 hold 673¹/₂ □ ölnyi birtokjuttalékából megtartott 50 hold 1000 □ ölnyel számított ugarföld 1889. évi július 16-án délután 3 órakor Jankovác községhezánál az 1890-ik gazdasági évre haszonbérbe ki fog adatni.

A feltételek alulírt vagy dr. Kronits István zombori ügyvédnél tudhatók meg.

Noll János,

bács-almási ügyvéd, zárgondnok.

3381. szám.

k. ig. 1889.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye ujvidéki járásába kebelezett Kulpin szeb és tótajku községben megürült jegyzői állásra ezennel pályázatot nyitattik s választási határnapul f. évi augusztus hó 6-ik napjának reggeli 9 órája Kulpin községhezához kintzetik.

Miről a pályázni kívánók oly felhívással értesitetnek, hogy ezen állás elnyerése iránti kérvényüket az 1883. évi I. t. c. 6. §-a értelmében felszerelve, folyó évi július hó 27-ig alulírottánnal nyujtsák be, mert a később érkező folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

Ezen állással következő javadalmazás jár:
1. Évi 600 frt kézpénzbeli fizetés, ²/₄ telek föld és az ezután járó 1 hold 600 □ öl legelőjuttalék, mely után az adót a jegyző, az illetékegyenértéket a község fizeti.

2. Szabadlakás, elkülönített 600 □ öl szérűskerttel.

Ujvidéken, 1889. évi július hó 2-án.

Kolozsváry Sándor,

3—1

főszolgabíró.

3173. szám.

kig. 1889.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bajai járásában a csávolyi körorvosi állomás leköszönés folytán beöltendő lévén, arra ezennel pályázatot nyitattik.

A körhöz — melynek székhelye Csávoly — Felső-Szent-Iván, Tatabáza, Rém és Mateovics községek tartoznak, összesen 9500 lakossal.

Évi fizetése 500 frt és Csávoly község részéről 2 öl lágyfa; látogatási díj a kör minden községében nappal 30 kr, éjjel 50 kr; Csávolyon halottkémletért 20 kr.

Tartozik a kör minden községében hetenként egyszer megjelenni, hová a községek által a székhelyről díj nélkül szállittatik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajttják, hogy az 1876. évi XIV. t. c. 143. §. illetve az 1886. évi XXII. t. c. 73. §. értelmében szabályszerűen felszerelt kérvényeiket e hivatalnál bezárolag f. évi augusztus hó 6-áig annál inkább nyujtsák be, mert a később érkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A választás f. é. augusztus hó 11-én d. e. 9 órakor fog Csávolyon a községhezánál megtartatni.

Baján, 1889. július hó 5-én.

Latinovits Gyula,

3—1

főszolgabíró.

Egy szárazon és vizen egyformán használható jó, 4 éves erős vizsla azonnal eladó.

Hol? megmondja a kiadóhivatal.

749. szám.

kig. 1889.

Árverési hirdetmény.

Alulírott községi elüljáróság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a értelmében a községet mint erkölcsi testületet illető vadászati jog folyó évi július hó 28. napján délután 3 órakor Bácsujfalu községhezánál 1889. évi augusztus hó 15-től 1895. évi szeptember 30-ig bezárolag tartó időszakra nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Bácsujfalun, 1889. július 5-én.

Pinterovits Jenő, Walent Márton,
jegyző. 3—1 bíró.

2796. szám.

1889.

Árverési hirdetmény.

Bezsdán község határában, az 1883. évi XX. t. c. 2. §-ával a nagyobb birtokosok részére biztosított jogok fentartása mellett, a vadászati jog, a folyó évi augusztus hó 1-ső napjától kezdődő s 1895-ik évi augusztus hó 15-ik napjáig terjedő 6 egymásután következő évre folyó évi július hó 14-ik napjának délutáni 5 órájkor a községhezához tanácstermében nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlati árverésen a legtöbbet ígérő, illetve ajánlónak, a lóhaton való vadászhatás kizárásával, két részletben, t. i. a „Kigyós“-tól keletre és nyugatra fekvő részletben, bérbeadatik.

A részletes feltételek a községhezánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Bezsdában, 1889. évi július hó 4-én.

Bosnyák János, Oberreiter Szilveszter,
jegyző. 2—1 bíró.

1315. szám.

Petrovác mezőváros elüljárósága.

kig. 1889.

Árverési hirdetmény.

Petrovác mezőváros 10854 kat. hold területű határában az 1883. évi XX. t. c. 2. §-ával a Ferenc-esatorna részvénytársulat mint birtokos részére biztosított jogok fentartása mellett, a vadászati jog 1890. évi január hó 1-től kezdődő egymásután 6 évre folyó évi augusztus hó 4-én d. u. 3 órakor Petrovác községhezánál nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

A kikialtási ár az ez idei évi haszonbér, 102 forint.

Az árverési feltételek a községhezánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Petrovácon, 1889. július hó 4-én.

Szalay Károly, Kovne János,
jegyző. 3—1 bíró.

BITTERMANN NÁNDOR

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI INTÉZETE

ZOMBORBAN.

Elvállal minden e szakba vágó műveket, bármely alak, kiállítás és mennyiségben, nevezetesen: hirlapok, művek, naptárak, táblázatok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok, váltók, gyászlapok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési kártyák, esketési kártyák, sima- és dombor-nyomatu monogramok, stb., **a legpontosabb szolgálat és a legjutányosabb ár mellett.**

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

Papir és írószerek

☞ a bevásárlási áron. ☜

Könyvkötő munkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községeknek egész éven át hitel.

Haszonbéri hirdetés.

Néhai báró Rudics József hagyatéki tömegét kezelő végrehajtó bizottság köz-
hírré teszi, hogy a hagyatékhhoz tartozó **bács-almási, kunbajai s csikeriai urad-
almi birtokból, összesen**

6000 hold szántó, 1140 hold kaszáló s 1800 hold legelő
(holdját számítva 1000 □ ölle), egészben, vagy 5 majorba beosztva, és pedig:
a józsefszállási 700 hold szántó, 105 hold kaszáló, 210 hold legelő
(Bács-Almás határában, a községtől, valamint a vasúti állomástól 5 pernyi távolságra);
juliskaházi 1200 hold szántó, 180 hold kaszáló, 360 hold legelő
(Almás és Kunbaja határában, Almás községtől 20 pernyi távolságra);
a moszongai major 1100 hold szántó, 165 hold kaszáló s 330 hold
legelő

(Almás és Kunbaja községek között, mindkét községtől 20 pernyi távolságra);
a kunbajai major 1600 hold szántó, 240 hold kaszáló, 480 hold legelő
(Kunbaja községtől 5 pernyi távolságra);

a csikeriai major 1400 hold szántó, 350 hold kaszáló, 420 hold legelő
(Kunbaja községtől 30 pernyi, Szabadka várostól 45 pernyi távolságra, a birtokon
vasúti állomással, a baja-szabadkai szárnyvonalon); az ahhoz tartozó gazdasági épü-
letekkel együtt

**1889. évi szeptember hó 1-től számított 3 egymás
utáni évre**

ajánlati úton bérbeadtnak.

Az ezen részletezés után még fenmaradó, mintegy 2300 hold legelő és 990
hold erdőnek az erdőtörvény figyelembe vételével való legeltetésére, valamint a

birtokon levő marha-állomány vételére nézve

teendő ajánlatok szintén elfogadtatnak.

Az ajánlattevők az ajánlott összegnek 10%-át tartoznak zárt ajánlataikhoz
csatolva, biztosítékul letenni s egyszersmind ajánlataikba beiktatni, hogy a haszon-
béri részletes feltételeket ismerik, azokat elfogadják s azok értelmében a haszon-
béri szerződést megkötni magukat kötelezik. **Az ajánlatok beadásának határ-
ideje 1889. évi augusztus hó 1-ső napja s ajánlattevők jogosítva vannak, ezen
határideig ajánlataikat a hagyatékot kezelő végrehajtó bizottság elnöke, Horánszky
Nándor helyettesítésében Ledniczky Márton ügyvéd úrnál, ugy is mint a ke-
zelő bizottság egyik tagjánál benyújtani.**

**Az ajánlat el- vagy el nem fogadása felett a bizottság saját belá-
tása szerint határoz, ezen határozatát az ajánlattevőkkel legkésőbb 1889.
évi augusztus hó 14-ig tudatni s egyszersmind az ajánlat el nem fogadása
esetében azt a biztosítéki összeggel együtt visszaszolgáltatni fogja.**

A haszonbéri feltételek megtekinthetők: Budapesten **Ledniczky Márton**
ügyvéd úrnál (lakik Deák Ferenc-utca 23. sz.), **Gál Jenő** ügyvéd úrnál (lakik
Kecskeméti utca 8. sz.); Zomborban: **Schmausz Endre**, Bács-Bodrogh megyei al-
ispán, távolléte esetére **Schlagetter Gyula** megyei főügyész úrnál, és Bács-Almá-
son: **Kovatsits Károly** ügyvéd úrnál.

Horánszky Nándor,

bizottsági elnök.

2-1

Házelasadás.

Zomborban az „Apoll“-utcában
fekvő kettős épület, mely 4 utcai,
2 udvari szobából, konyha, kamara,
pince, padlás és nagy kertből áll,
augusztus hó 1-től kezdve haszon-
bérbe adandó, esetleg kedvező fel-
tétel mellett szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál
a tulajdonos

özv. **Ullrich Borbála.**

893. szám. Kolluth község elöljárósága.
1889.

Árverési hirdetés.

Mely szerint alulírt Kolluth község elöljáró-
sága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint
az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a értelmében Kolluth
község mint testületet megillető vadászati joga
f. évi július hó 14-én d. u. 3 órakor Kol-
luth község házában az 1889. évi augusztus hó
15-től 1895. évi augusztus hó 14-éig terjedő 6
évi bértartamra, nyilvános szóbeli árverés útján
a legtöbbet ígérőnek bérbe adatni fog.

Kikiáltási ára az eddigi évi bér 100 frt,
melynek 10%-a bánatpénzül az árverés megkez-
dése előtt az elöljáróságnál letendő.

Kolluthon, 1889. évi június hó 26-án.

Schwerer Lajos, Urban Antal,
jegyző. 3-3 bíró.

4082. szám.
kíg. 1889.

Pályázati hirdetés.

Hatóságom alatt lévő Ó-Szivac községében
két irtóki, egy kézbesítői és egy kataszteri nyil-
vántartói állás megüresedvén, azok betöltésére
ezennel pályázatot hirdetek.

Az első irtóki állás 400 frt, a második irtó-
ki állás 366 frt, a kézbesítői állás 360 frt és
végül a kataszteri nyilvántartói állás 300 frt évi
fizetéssel van összekötve.

A pályázni kívánókat felhívom, hogy sza-
bályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket folyó
évi július hó 20-áig hivatalomnál benyújtsák,
mert az utóbb érkezendő kérvények figyelembe
vételt nem fognak.

Zombor, 1889. június hó 29-én.

Poppovics Dusán,

főszolgabíró.

3-2

2284. sz.
kíg. 1889.

Ó-Sztapár község Elöljáróitól.

Árverési hirdetés.

Ó-Sztapár község részéről ezennel közhírré
tétetik, hogy 11770 kat. holdnyi területen, a Fe-
renc-esatorna részvénytársulat birtokát képező te-
rület kivételével, a vadászati jog, az 1883. évi
XX. t. c. 2. és 3. §-nak figyelembe vételével
folyó 1889. évi július hó 28-án d. u. 3 óra-
kor a község házában tartandó nyilvános árverés
útján, 6 egymásutáni évre bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár egy évi bértelre 64 frt.

Kelt Ó-Sztapáron, 1889. évi június hó 26.

Brezsovsky, Szogity Jovan,
jegyző. 3-3 bíró.

Zombor, 1889. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából

Egy igen jó karban levő **hat
lóerejű, Garrett Rikhard-féle
gőzcséplőgép**
jutányos áron kapható **Veréb
István** földbirtokosnál Csanta-
véren. 8-8

A NEW-YORK

életbiztosító társaság

Alapították 1845-ben s tisztán kölcsönösségen alapul.

1889. január 1-én az aktívák 484 millió
frankra rúgtak. **Felosztható nyeresé-
ny-többlet** 36.703,761 frank.

A tőkeletétek jövedelme 22 millió frank, ami
az aktívák 5%-át meghaladja és a tartalék 5 1/4
%-át teszi.

Fennállása óta, 1889. január 1-ig
a társaság kifizetett:

Esedékes biztosításokért . . . 300.693.499 frankot.
Nyeresémények és visszaváltásokért 306.814.310 „

**Az 1888-ban újonnan felvett bizto-
sítások 647 millió frankra emelkednek.**

A társaság Európa fővárosaiban éppúgy mint
Ázsiában, Afrikában, Amerikában fiókokat állított
fel. Miután tisztán kölcsönösségen alapul és miután
nincsenek részvényesei, **a tőke és nyeresé-
ny a biztosítottak kizárólagos tulajdona
marad.**

Referenciák Magyarországon:

A magyar általános hitelbank.

A pesti magyar kereskedelmi bank.

Strasser és König Budapesten.

Deutsch Ignác és fia Budapesten.

Közelebbi felvilágosításokat ad:

a „New-York“ életbiztosító-társaság igazgatósága,
Budapest, koronaherceg-utca 20., és a zombori
főügynöksége: Barany Lipót és fia urak. 8-7

8161. szám.

1889.

Bérbeadási árverési hirdetés.

A szegedi m. kir. jószágigazgatóság kezelése alatt
álló, alább felsorolt kincstári bértárgyaknak bérbeadása
iránt ugyancsak az alább megnevezett helyeken és idő-
ben írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános
szóbeli árverés fog tartatni. Árverési szándékozók az
árverés megkezdése előtt kötelesek a kikiáltási árak 10
%-át tevő bánatpénzt letenni s zárt írásbeli ajánlatok
a kikiáltási árak 10%-át tevő bánatpénzzel és 50 kros
bélyeggel ellátva az alább felsorolt helyeken és időben
reggeli 9 óráig az árverést megartó bizottság elnöke-
nek kezébe adandók át. Ezen időn túl beadott ajánla-
tok figyelembe nem vétetnek még annyiban sem, ha az
ajánlkozó újabb árverés esetére is fentartja ajánlatát.
Az írásbeli zárt ajánlatok borítékán olvashatóan kiirandó
s határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési
és szerződési feltételeket ismeri s azok minden pontjá-
nak magát feltétlenül aláveti. Figyelmeztetnek az árve-
rezni szándékozók, miszerint azon bérlok, akik a szer-
ződési feltételek szerint követelt béróvadékok jelzalogban
kivánják letenni, kötelesek egyelőre és addig is, míg a
felajánlott jelzalog elfogadva és teljesen rendezve lesz,
a bérleti óvadékok készpénzben, vagy a kincstári szá-
bályok értelmében elfogadható értékpapirokban letenni.
Az árverési és szerződési feltételek az illetékes kir. is-
pánságnál az árverést megelőzőleg betekintheők. Az
árverés eredményének el, vagy el nem fogadása felsőbb
jóváhagyásnak tartatik fenn. Az árverés napja, helye és
a haszonbérbe adandó bértárgyak a következők: **I.**

**Kulán a m. kir. kincstári ispánságnál 1889.
évi július hó 20-ik napjának d. e. 9 órakor,**
pivnicai 454¹⁵⁹ h. föld 5088 frt 04 kr, ó-szivaci II-ik
bérlet III. dőlő 300 h. 5400 frt, veprováci 619⁶⁷² h. ta-
gosított birtok 14.217 frt 14 kr, paeséri Poeskai-féle
238⁷³⁸ h. föld 4793 frt 07 kr kikiáltási árral 1/4 rész
ugartartással 1889. okt. 1-től 1895. szeptember 30-ig,
kulai uradalmi pince fölötti fűtermés 10 frt kikiáltási
árral 1889. okt. 1-től 1895. szept. 30-ig, kis-sztapári
vált pandurak 40 frt kikiáltási árral 1890. jan. 1-től
1895. dec. 31-ig, ó-sztapári volt ispáni pótkert 1⁶⁹ h.
16 frt, paeséri Poeskai-féle 3²⁹⁹ h. szőlőföld 53 frt 54
kr és 3²²⁵ h. szőlőföld 54 frt 25 kr kikiáltási árral
1889. okt. 1-től 1895. szeptember 30-ig terjedő bértar-
tammal, veprováci 619⁶⁷² h. vadászati jog 30 frt kikiál-
tási árral 1890. jan. 1-től 1895. december 31-ig terjedő
bértartammal. **II. Zomborban a m. kir. adchi-
vatal helyiségében 1889. július 22-ik nap-
ján d. e. 9 órakor,** bezdani volt mérségető hely
2¹¹⁰ h. 27 frt kikiáltási árral 1890. jan. 1-től 1892.
dec. 31-ig, alsó-pusztai-kulai kisbérleti III. d. 38¹⁷¹ h.
báránjárás 768 frt kikiáltási árral 1889. okt. 1-től 1892.
szept. 30-ig 5 holdanként, alsó-pusztai-kulai vadászati jog
46 frt 88 kr kikiáltási árral 1890. jan. 1-től 1895. dec.
31-ig, alsó-pusztai kulai sarokföld 25⁴⁴² h. 379 frt 14 kr
kikiáltási árral 1889. okt. 1-től 1895. szept. 30-ig 1/4
rész ugartartással, bezdani 48¹⁵ h. deákerdei föld 33
frt kikiáltási árral 1889. nov. 1-től 1892. szept. 30-ig
ugartartás nélkül. **III. Palánkán a kincst. is-
pánságnál 1889. július 24-én d. e. 9 órakor,**
obrováci 75¹²³² h. föld 1136 frt 55 kr kikiáltási árral
1889. okt. 1-től 1890. szept. 30-ig ugartartás nélkül. —
Szegeden, 1889. július hó 1-én. **M. kir. jószágigaz-
gatóság.** Utánnymat nem díjaztatik. 2-2